

21. december 2010

FOLKETINGETS
OMBUDSMAND

Inspektion af detentionen i Århus den 5. november 2009

ENDELIG

J.nr. 2009-3499-618/PH

Indholdsfortegnelse

1.	Indledning	2
2.	Detentionslokalerne	2
3.	Rapportgennemgang	5
3.1.	Bestemmelser om detentionsanbringelse	6
3.2.	Den anvendte rapportblanket, alternativer til detentions- anbringelse, statistik mv.	6
3.3.	Grundlaget for detentionsanbringelsen	9
3.4.	Lægeundersøgelse	11
3.4.1.	Tidspunktet for tilkald af læge	13
3.4.2.	Tidspunktet for lægetilsyn	15
3.5.	Oplysninger fra kriminalregisteret	16
3.6.	Fremstilling og visitation mv.	17
3.6.1.	Fremstilling	17
3.6.2.	Visitation mv.	18
3.6.3.	Kontakt med pårørende mfl.	21
3.7.	Tilsyn	22
3.7.1.	Tilsyn under foreløbig anbringelse i detentionen (skærpet tilsyn)	23
3.7.2.	Tilsyn under endelig anbringelse i detentionen	24
3.7.2.1.	Tidspunktet for det første tilsyn	25
3.7.2.2.	Tidspunktet for det sidste tilsyn	25
3.7.2.3.	Intervaller mellem tilsyn	26
3.7.2.4.	Noteringen af hvem der har foretaget tilsyn	27
3.7.2.5.	Karakteren af de udførte tilsyn	27
3.8.	Løsladelsestidspunktet	28
3.9.	Vejledning om klageadgang mv.	28
	Opfølgning	30
	Underretning	30

1. Indledning

Som led i ombudsmandens almindelige inspektionsvirksomhed (jf. § 18 i lov nr. 473 af 12. juni 1996 om Folketingets Ombudsmand) foretog jeg den 5. november 2009 inspektion af detentionen på Politigården i Århus.

Jeg har tidligere, den 1. marts 1999, foretaget inspektion af detentionen i Århus. Den 23. december 1999 afgav jeg en rapport om denne inspektion der blev fulgt op i en opfølgingsrapport af 9. august 2000 og i breve af 25. oktober 2000 og 11. juni 2001.

I forbindelse med inspektionen den 5. november 2009 modtog jeg rapportmateriale til gennemgang. Rapportmaterialet gennemgås under pkt. 3.

Det blev også under inspektionen denne gang oplyst at der er ca. 1.000 anbringelser i detentionen i Århus om året. Det blev i den forbindelse oplyst at mange af de anbragte er gengangere.

Det blev desuden oplyst at det er en sagsleder der modtager de personer der indbringes til detentionen. Sagslederen går ned til visitationen og indfører data på detentionsrapporten som derefter overgives til vagtcentralen der har ansvaret for at føre tilsyn med de detentionsanbragte.

Videre blev det oplyst at tilkald af læge sker efter en vagtliste. De læger som politiet benytter, omfatter både privatpraktiserende læger og andre læger.

Denne rapport har i en foreløbig udgave været sendt til Østjyllands Politi, Rigspolitiet og Justitsministeriet for at myndighederne kunne få lejlighed til at komme med eventuelle yderligere bemærkninger om faktiske forhold som rapporten måtte give anledning til. Jeg har ikke modtaget sådanne bemærkninger.

2. Detentionslokalerne

Der er ikke sket bygningsmæssige ændringer siden sidste inspektion. Om indretningen af detentionslokalerne henviser jeg derfor til pkt. 1 i rapporten om den tidligere inspektion (rapport af 23. december 1999). Heraf fremgår bl.a. følgende:

”Detentionen er beliggende i kælderetagen på politistationen. Den består af 10 detentionslokaler og en modtagelsesafdeling med visitationsrum og toiletter til henholdsvis de detentionsanbragte og personalet. Adgang til selve detentionsafdelingen sker dels af en trappe dels af en nedkøringsrampe.

I modtagelsesafdelingen visiteres de personer, der anbringes i detentionen. Der er aflåselige skabe til de anbragtes effekter. I en skranke ligger bl.a. materiale, der oplyser om adresse og telefonnummer på forskellige alkoholrådgivninger, aktivitetscentre og væresteder.

...

Detentionslokalerne er udstyret med en madras (i et enkelt lokale to madrasser) på gulvet, en rist i gulvet, ventilationsriste, og et vindue (enkelte steder flere vinduer) med blændet rude. Der er etableret gulvvarme. Bag gennemsigtige plader i loftet er der placeret lamper og etableret kameraovervågning. Lokalerne er desuden udstyret med akustisk overvågning.”

Når en person skal anbringes i detentionen, sker det via indgangen til detentionslokalerne i kælderen. Patruljevognene kører helt ned ad nedkøringsrampen til indgangen, og det er ikke muligt for uvedkommende at overvære indbringelsen.

Ved min besigtigelse konstaterede jeg at der på en hylde i visitationsskranken lå et oplag af Rigspolitechefens folder om alkoholafvænnings og -behandling. Det blev oplyst at folderen udleveres ved løsladelsen der sker gennem personalets indgang på etagen ovenover.

Det ene af de 10 detentionslokaler (nr. 5) var optaget under inspektionen.

Det første og det sidste lokale er en smule større end de andre lokaler der er ca. 6-7 m².

I detentionslokalerne stod der en madras op ad gulvet, og der lå også et tæppe.

Der var ridser og mærker efter slag i flere af dørene. Flere af glassene i indkigshullerne i dørene var også ridsede, bl.a. i lokale 7.

Som jeg nævnte under inspektionen, kan det forhold at der er ridsemærker mv. i dørene, give det indtryk at visitationen i nogle tilfælde ikke er foretaget med tilstrækkelig omhu idet de indsatte har kunnet medbringe genstande som har kunnet bruges til disse beskadigelser. Jeg er dog opmærksom på at f.eks. lynlåse og ringe vil kunne anvendes til at ride med. Genstande der er egnet til at efterlade ridser og mærker i (vægge og) døre, må, som også nævnt i rapporten fra min sidste inspektion af detentionen, alt andet lige også kunne bruges til selvbeskadigelse.

Idet jeg også denne gang går ud fra at politiet vil være mere opmærksom på at fratage sådanne genstande ved visitation, foretager jeg mig ikke mere vedrørende dette forhold.

De fleste døre og også nogle af væggene og gulvene trængte til at blive malet. De første detentionslokaler der benyttes først, var i dårligst vedligeholdelsesmæssig stand. I detentionslokale nr. 7 var en rude itu.

Det blev under inspektionen oplyst at ejendommen ejes af Slots- og Ejendomsstyrelsen, men at den indvendige vedligeholdelse påhviler politiet. Siden 2008 har politiet haft egen økonomi, og Østjyllands Politi var i færd med at udarbejde en vedligeholdelsesplan for alle de bygninger der hører under Østjyllands Politi, herunder for detentionerne. I denne plan foretages der en prioritering af de enkelte vedligeholdelsesprojekter. På grund af manglende økonomiske ressourcer og ekspertise var udfærdigelsen af planen blevet forsinket, men politiet regnede med at den ville foreligge i foråret 2010.

Vicepolitidirektøren der var til stede under inspektionen, oplyste at politiet var opmærksom på vedligeholdelsesbehovet, og han udleverede efterfølgende et print af en e-mail af 4. november 2009 om dette spørgsmål. Det fremgår heraf at der var indhentet tilbud på nærmere angivne arbejdsopgaver i de enkelte detentionslokaler. Det drejer sig om maling af de fleste døre og nogle vægge samt epoxy på gulvet i nogle af detentionslokalerne. Da prisen var lav, ville der blive indhentet tilbud på maling af alle vægge og døre. Arbejdet ville først blive sat i gang den 16. november 2009 da maleren havde travlt på det pågældende tidspunkt.

Det fremgår også af e-mailen at detentionerne ville blive gennemgået for løse skruer og skarpe kanter, og at detentionsgangen og detentionslokalerne ville blive gjort rent om morgenen dagen efter, dvs. på inspektionsdagen.

Jeg har noteret mig det oplyste under inspektionen og det der fremgår af e-mailen af 4. november 2009 om maling mv. af detentionslokalerne. Jeg beder om at få oplyst om dette arbejde nu er udført, og i så fald om det har omfattet det der fremgår af det oprindelige tilbud (nogle døre og vægge), eller om det også har omfattet de yderligere forslag der er fremkommet i e-mailen på baggrund af det oprindelige tilbud (alle døre og vægge).

Jeg har desuden noteret mig at lokalene er gennemgået for løse skruer og skarpe kanter.

Da de ridsede glas i indkigsruderne til detentionslokalerne ikke er nævnt i e-mailen, beder jeg om at få oplyst om de også er blevet skiftet efter inspektionen eller vil blive det.

Endvidere beder jeg om at få oplyst om ruden er eller vil blive skiftet i lokale 7.

Belysningen i det første rum var dunkel, og lugten i rummet dårlig. Det blev oplyst at lugten formentligt stammer fra det rengøringsmiddel der benyttes. Som nævnt var der gjort rent kort tid før inspektionen, og lokalene var derfor rene på inspektionstidspunktet.

Jeg beder om at få oplyst om det har været undersøgt om lugten stammer fra dette rengøringsmiddel, og i så fald om det har været overvejet at benytte et andet rengøringsmiddel.

Det elektroniske overvågningsudstyr blev også afprøvet denne gang, og det virkede som det skal.

3. Rapportgennemgang

Jeg bad under inspektionen om rapportmateriale om de sidste 10 detentionsanbringelser forud for varslingen den 30. september 2009 af inspektionen. Jeg modtog herefter rapporter om 10 anbringelser i detentionen som fandt sted i perioden fra den 26. september 2009 til og med den 29. september 2009.

Alle dagene på nær den 28. september 2009 var der flere end én anbringelse. Den 26. september 2009 var der 3 anbringelser, den 27. september 2009 4 anbringelser og den 29. september 2009 2 anbringelser.

3.1. Bestemmelser om detentionsanbringelse

Bestemmelser om detentionsanbringelse findes dels i politiloven (lov nr. 444 af 9. juni 2004 om politiets virksomhed), dels i Justitsministeriets bekendtgørelse nr. 988 af 6. oktober 2004 om detentionsanbringelse (som ændret ved bekendtgørelse nr. 1419 af 13. december 2006 og nr. 565 af 25. maj 2010). Endvidere findes der regler om detentionsanbringelse i Rigspolitechefens kundgørelse II, nr. 55, af 2. februar 2006 om anbringelse af berusede personer i politiets detentioner (bekendtgørelse nr. 9723).

Detentionsbekendtgørelsen indeholder dels regler svarende til politilovens regler, dels regler som på tidspunktet for bekendtgørelsens udstedelse (også) var indeholdt i den tidligere gældende detentionskundgørelse.

Detentionsbekendtgørelsen indeholder regler om bekendtgørelsens anvendelsesområde (fortrinsvis i form af henvisning til politilovens regler), om frihedsberøvelse, transport og indbringelse af berusede personer til politistationerne, om fremgangsmåden ved detentionsanbringelse (herunder lægeundersøgelse af og tilsyn med detentionsanbragte) og om løsladelse efter detentionsanbringelse, klagevejledning mv. Bekendtgørelsens regler er relativt detaljerede og er i vidt omfang sammenfaldende med reglerne i Rigspolitechefens detentionskundgørelse.

Rigspolitechefens kundgørelse II, nr. 55, af 2. februar 2006 der trådte i kraft den 1. marts 2006, indeholder en række ændringer, tilføjelser og præciseringer i forhold til reglerne i den tidligere kundgørelse.

De nærmere regler i politiloven, bekendtgørelsen og kundgørelsen er gennemgået nedenfor i forbindelse med fremlæggelsen af resultatet af min undersøgelse af de 10 sager om detentionsanbringelse som jeg har modtaget.

3.2. Den anvendte rapportblanket, alternativer til detentionsanbringelse, statistik mv.

Rigspolitechefen har udfærdiget en detentionsrapport, blanket P152, som er bilag 1 til detentionskundgørelsen. Efter ikrafttrædelsen af kundgørelsen af 2. februar 2006 er det blevet obligatorisk at anvende denne detentionsrapport, jf. pkt. 3 i Rigspoliteche-

fens rundskrivelse af samme dag til alle politikredse. Rapportblanketten, der er tilgængelig i POLSAS, er samtidig på visse punkter uddybet i forhold til den hidtidige detentionsrapport.

Alle 10 rapporter er udfærdiget på en blanket der for neden er påtegnet "P152 (020208)", men den blanket der er anvendt, svarer ikke fuldt ud til den blanket der er bilag til detentionskundgørelsen. Den blanket der er anvendt i de konkrete tilfælde, har tilføjet nogle rubrikker, men mangler andre rubrikker i forhold til den blanket der er bilag til detentionskundgørelsen, og nogle rubrikker er formuleret anderledes end de tilsvarende rubrikker i den blanket der er bilag til detentionskundgørelsen. Lægeerklæringen (P153) er desuden kopieret ind i rapporten.

Nedenfor og under de enkelte punkter har jeg omtalt forskelle mellem den anvendte blanket (Østjyllands Politis detentionsrapport) og den blanket der er bilag til detentionskundgørelsen (Rigspolitichefens detentionsrapport).

Det er beklageligt at politiet i Århus ikke har anvendt Rigspolitichefens detentionsrapport (bilag 1 til detentionskundgørelsen). Jeg henstiller til politiet fremover at anvende denne rapport, og jeg beder om underretning om hvad der sker i anledning af min henstilling.

Begge detentionsrapporter omfatter først en række rubrikker der indledes med generalia og slutter med rubrikker til notat om udlevering af effekter mv. I Rigspolitichefens detentionsrapport følger dernæst et særskilt afsnit om detentionsanbringelse af 12-17 årige som ikke er med i Østjyllands Politis detentionsrapport. I denne rapport er i stedet indsat den blanket der skal anvendes som lægeerklæring (P153). Dernæst (på bagsiden) er et afsnit med rubrikker til tilsynsnotater. Dette afsnit slutter i Rigspolitichefens detentionsrapport med en rubrik til angivelse af dato og klokkeslæt mv. for endelig udtagelse af detentionen. Denne rubrik er ikke med i Østjyllands Politis detentionsrapport. I denne rapport er der i stedet linjer til brug for notat om hvilke (yderligere) effekter der er frataget.

Øverst på Østjyllands Politis detentionsrapport er et stempel der angiver at rapporten er udfærdiget af Østjyllands Politi, og der er tilføjet rubrikker til notat om detentionsnummer mv.

Rigspolitichefens blanket P152 forudsætter angivelse af en lang række (obligatoriske) oplysninger.

Det fremgår af § 4 i kundgørelsen at alle relevante punkter i detentionsrapporten skal udfyldes, og at det skal ske i tilslutning til de foretagne dispositioner og observationer. Dette er udtrykkeligt fremhævet øverst på rapportens forside lige under rapportoverskriften på Rigspolicehens detentionsrapport, men er ikke med i Østjyllands Politis rapport.

I ingen af detentionsrapporterne er der fuldt ud forholdt i overensstemmelse hermed. Jeg har i de enkelte afsnit nedenfor nærmere redegjort for de punkter hvor detentionsrapporterne er mangelfuldt udfyldt.

Det er beklageligt at ingen af rapporterne er udfyldt fuldt ud i overensstemmelse med detentionskundgørelsens § 4. Jeg går ud fra at Østjyllands Politi på baggrund af resultatet af min undersøgelse, generelt vil indskærpe pligten til at udfylde alle detentionsrapportens rubrikker, og jeg foretager mig derfor ikke mere i den anledning.

Politiets Statistik – årstabeller der findes på politiets hjemmeside (www.politi.dk) – indeholdt tidligere oplysninger om antal detentionsanbringelser af spirituspåvirkede personer og indbringelser til forsorgshjem eller lignende i de enkelte politikredse. Som nævnt blev det (også denne gang) under inspektionen oplyst at der er ca. 1.000 anbringelser i detentionen i Århus om året.

Jeg beder Østjyllands Politi om at oplyse det præcise tal for detentionsanbringelser i politikredsen i 2009, herunder i detentionen i Århus.

I Rigspolicehens følgebrev af 28. juni 2001 til den tidligere kundgørelse var det anført at politikredsene mere generelt burde undersøge om der i den enkelte kreds findes forsorgshjem eller lignende som på forsvarlig måde kan tage sig af den frihedsberøvede.

Jeg går ud fra at der har været foretaget en sådan undersøgelse og beder Østjyllands Politi om at oplyse hvilke forsorgshjem politiet i Århus har mulighed for at anvende til denne opgave.

Jeg beder endvidere politiet om at oplyse hvor mange berusede personer der blev bragt til sygehus, forsorgshjem eller lignende i 2009, og om dette tal afviger væsentligt fra tidligere år.

I Rigspolitietsfølgeløst af 28. juni 2001 til den tidligere kundgørelse er det også anført at politiet i stigende omfang skal bringe den berusede hjem hvis der er sikkerhed for at der i hjemmet er tilstedeværende voksne personer som på forsvarlig måde kan tage sig af den pågældende, og hvis politiet ud fra et ressourcensynspunkt har mulighed for at benytte sig af denne fremgangsmåde. I Rigspolitietsfølgeløst af 2. februar 2006 er det også anført at frihedsberøvelse som udgangspunkt sker med henblik på hjemtransport.

Jeg beder om at få oplyst antallet af hjembringelser i 2009 og om dette tal afviger væsentligt fra tidligere år.

I Rigspolitietsfølgeløst rapport er der rubrikker til afkrydsning af om den frihedsberøvede blev transporteret til hjemmet, overgivet til andre som på forsvarlig vis kunne tage sig af den pågældende, indbragt til hospital, indbragt til forsorgshjem eller lignende, eller indsat i politiets detention. Østjyllands Politis detentionsrapport indeholder også sådanne rubrikker, dog uden en opdeling for så vidt angår transport til hjemmet eller overgivelse til andre som på forsvarlig vis kunne tage sig af den pågældende.

Jeg har kun bedt om rapporter om anbringelse i detentionen, og ingen af de rapporter som jeg har modtaget, vedrører (derfor) personer som er blevet bragt til hjemmet, sygehus, forsorgshjem eller lignende.

Jeg går ud fra at politiet er opmærksom på at der skal udfærdiges detentionsrapporter også i disse tilfælde, jf. også rubrikkerne til notat herom i rapporten. Jeg foretager mig ikke mere vedrørende dette spørgsmål.

3.3. Grundlaget for detentionsanbringelsen

Efter politilovens § 11, stk. 1, skal politiet tage sig af personer der er ude af stand til at tage vare på sig selv på grund af indtagelse af alkohol eller andre berusende og/eller bedøvende midler, og som træffes under forhold der indebærer en fare for de pågældende selv eller andre eller den offentlige orden eller sikkerhed (berusede personer). Politiet skal efter lovens § 11, stk. 4, tage stilling til om de pågældende skal tilbageholdes, f.eks. med henblik på indsættelse i detentionen. Indsættelse i detentionen kan kun ske hvis overgivelse til andre, f.eks. hjemmet, eller indbringelse til hospital, forsorgshjem eller lignende, ikke findes tilstrækkelig til at afværge faren (bekendtgørelsens og kundgørelsens § 2, stk. 1 og 2). Personer der er tilbageholdt af politiet af andre grunde end beruselse, må som udgangspunkt ikke anbringes i detentionen, jf. be-

kendtgørelsens § 1, stk. 2, og kundgørelsens § 34, stk. 1. Hvis detentionen undtagelsesvis anvendes til anbringelse af ikke-berusede personer, finder bekendtgørelsen ikke anvendelse, jf. bekendtgørelsens § 1, stk. 2, 2. pkt., og kundgørelsens § 34, stk. 2.

Politiloven, detentionsbekendtgørelsen og kundgørelsen indeholder særlige regler om detentionsanbringelse af børn, og detentionsrapporten (blanket P152) indeholder som allerede nævnt særlige rubrikker til brug ved detentionsanbringelse af de 12-17 årige.

Ingen af de 10 detentionsanbringelser der er omfattet af min undersøgelse, angår mindreårige.

Østjyllands Politis detentionsrapport har ikke som Rigspolitechefens rapport en rubrik til afkrydsning af om der er tale om påvirkning af alkohol. Overskriften til rubrikken om påvirkning lyder sådan: "Skønnet påvirket af spiritus/medicin/narko", og der er herunder afkrydsningsmuligheder for graden af påvirkning (let, middel eller svær grad) og mulighed for afkrydsning af hvorvidt der var tale om narko/piller, eller at den pågældende ikke var påvirket.

I 9 af de 10 tilfælde der er omfattet af min undersøgelse, er årsagen til frihedsberøvelsen angivet. I 2 af de 9 tilfælde er der angivet beruselse, i 5 tilfælde ordensbekendtgørelsen (idet jeg går ud fra at "OB" i 4 af de 5 tilfælde sigter hertil), i det ene tilfælde i kombination med retsplejelovens § 750, i 1 tilfælde vold og i det sidste tilfælde "dankort".

Det fremgår af detentionsrapporten i øvrigt (rubrikkerne til afkrydsning af graden af påvirkning) at den frihedsberøvede i alle tilfælde var beruset/påvirket. Det gælder også det tilfælde hvor årsagen til frihedsberøvelsen ikke er anført.

I 3 tilfælde var der været tale om påvirkning af "Narko/piller".

I 8 af detentionsrapporterne er graden af påvirkningen anført. Begge de 2 rapporter hvor graden af påvirkningen ikke er anført, drejer sig om personer der var påvirkede af narko/piller.

I 2 af de 8 tilfælde blev den frihedsberøvede skønnet påvirket i svær grad, i 5 tilfælde i middel grad og i det sidste tilfælde i let til middel grad (der er kryds i begge rubrikker).

Som bekendt blev det ved en dom af 21. december 2005 ved Retten i Randers statue ret at en anbringelse i detentionen havde været ulovlig. Den pågældende havde været

beruset i middel grad. Ifølge retten havde der imidlertid ikke været grundlag for at fastslå at den pågældende ikke havde kunnet tage vare på sig selv, eller at han havde været til fare for andre eller for den offentlige orden eller sikkerhed på en sådan måde at det var nødvendigt med detentionsanbringelse. Statsadvokaten i Aalborgs anke blev afvist af Vestre Landsret da statsadvokaten ikke er tillagt beføjelser i en sådan sag uden for strafferetsplejen, jf. retsplejelovens § 468, og da statsadvokaten heller ikke efter de almindelige regler om rettergangsfuldmægtige i retsplejelovens kapitel 25 har adgang til at repræsentere politimesteren (nu politidirektøren). Dommen (og landsrettens kendelse) kan ses i Ugeskrift for Retsvæsen 2006, s. 2491.

Jeg har ikke foretaget en nærmere efterprøvelse af om betingelserne i bekendtgørelsens og kundgørelsens § 2, stk. 2, hvorefter detentionsanbringelse kun kan ske hvis mindre indgribende foranstaltninger ikke anses for tilstrækkelige, har været opfyldt i de enkelte tilfælde. Jeg går uden videre ud fra at betingelserne var opfyldt i de 2 tilfælde hvor den frihedsberøvede person af politiet blev skønnet påvirket i svær grad, og på det foreliggende grundlag lægger jeg også til grund at alle de øvrige anbringelser var i overensstemmelse med bekendtgørelsens § 2, stk. 2. Det gælder således også det tilfælde hvor graden af påvirkning er angivet til mellem let og middel.

Jeg foretager mig således ikke mere vedrørende spørgsmålet om grundlaget for detentionsanbringelserne i de konkrete tilfælde, men bemærker generelt at jeg går ud fra at politiet er opmærksom på at en beruset person kun kan detentionsanbringes hvis betingelserne i bekendtgørelsens og kundgørelsens § 2, stk. 2, er opfyldte.

3.4. Lægeundersøgelse

Efter bekendtgørelsens § 9 skal der ved alle detentionsanbringelser ske lægeundersøgelse. For så vidt angår detentionsanbringelse af børn under 15 år, fremgår dette direkte af politiloven (lovens § 12, stk. 2, hvorefter barnet "hurtigst muligt [skal] undersøges af en læge").

Lægeundersøgelse skal efter bestemmelsen i bekendtgørelsens § 9 og kundgørelsens § 13, stk. 1, ske inden "endelig" anbringelse i detentionen. Indtil den frihedsberøvede er lægeundersøgt, er anbringelse i detentionen således foreløbig, og der skal i den periode føres et skærpet tilsyn med den pågældende, jf. bekendtgørelsens § 9, stk. 3 og 4, og kundgørelsens § 10, stk. 2 og 3. Lægetilsyn skal efter bekendtgørelsens § 11, stk. 1, og kundgørelsens § 13, stk. 1, foretages enten ved tilkald af læge/vagtlæge eller ved undersøgelse på skadestue, alt efter hvad der under hensyn til tid og afstand må anses for mest hensigtsmæssigt.

Tidspunkt for lægeundersøgelse, lægens navn og (et kort referat af) lægens bemærkninger skal anføres i detentionsrapporten, jf. kundgørelsens § 13, stk. 3. I bestemmelsen er det præciseret at det altid (dvs. som minimum) skal angives om lægen finder at der er noget helbredsmæssigt til hinder for anbringelse af den pågældende i detentionen. I Rigspolitichefens detentionsrapport er der en rubrik til afkrydsning herom. En sådan rubrik er der ikke i Østjyllands Politis rapport.

Hvis lægen ønsker at afgive skriftlige bemærkninger, skal det ske på blanket P153 (bilag 2 til kundgørelsen) der er udarbejdet af Den Almindelige Danske Lægeforening (nu Lægeforeningen) og Rigspolitichefen, jf. § 14 i kundgørelsen samt Rigspolitichefens rundskrivelse af 2. februar 2006. Denne blanket er som tidligere nævnt en integreret del af Østjyllands Politis rapport.

Under inspektionen blev det som allerede nævnt oplyst at tilkald af læge sker efter en vagtliste, og at politiet benytter både privatpraktiserende læger og andre læger.

I alle 10 detentionsrapporter er det noteret at der var lægetilsyn, og da lægeerklæringen er en integreret del af rapporten, er den også vedlagt i alle tilfælde.

Tidspunktet for lægeundersøgelsen fremgår af lægeerklæringerne i alle tilfælde (men ikke af rapporten i øvrigt).

Lægens navn eller (i 3 tilfælde) initialer er ligeledes angivet i detentionsrapporten i alle tilfælde (og fremgår også af lægeerklæringerne). Lægetilsynet er sket ved 4 forskellige læger.

Som nævnt er der pligt til at anvende blanket P153 hvis lægen ønsker at afgive skriftlige bemærkninger. Der er imidlertid intet til hinder for at lægen også afgiver (skriftlige) bemærkninger i detentionsrapporten. I alle tilfælde har lægen udfyldt lægeerklæringen i detentionsrapporten. Feltet til lægens bemærkninger på forsiden af detentionsrapporten er ikke udfyldt i nogen af tilfældene.

I Østjyllands Politis detentionsrapport er der som nævnt ikke en rubrik til afkrydsning af at der intet helbredsmæssigt var til hinder for anbringelse i detentionen, og det er derfor heller ikke angivet i nogen af de 10 tilfælde. Men det er i alle lægeerklæringerne på nær 2 afkrydset at undersøgtes tilstand ikke skønnedes behandlingskrævende. I det ene af de 2 tilfælde skete der overførsel til skadestuen, og i det andet tilfælde er der sat spørgsmålstegn ved om den pågældende skulle indlægges. Det er samtidig noteret at den pågældende muligvis var psykotisk og derfor burde vurderes på ny ved

løsladelse. Jeg forstår det sådan at der ved denne senere vurdering skulle tages stilling til om der skulle ske indlæggelse.

Jeg henviser til min kritik ovenfor af at politiet i Århus ikke har anvendt den obligatoriske rapport. Da notatpligten i kundgørelsens § 13, stk. 3 i øvrigt er opfyldt, foretager jeg mig ikke mere vedrørende dette forhold.

3.4.1. Tidspunktet for tilkald af læge

Tidspunktet for tilkald af læge skal ligeledes anføres i detentionsrapporten, jf. kundgørelsens § 6, stk. 1, sidste pkt. Det er noteret i 8 af de 10 tilfælde.

Der er hverken i bekendtgørelsen eller kundgørelsen fastsat tidsmæssige bestemmelser inden for hvilke der skal ske tilkald af læge. Derimod er det i bekendtgørelsens § 5, stk. 1, og kundgørelsens § 6, stk. 1, anført at politiet under transporten til politistationen skal underrette vagthavende om tilbageholdelsen. Den vagthavende skal herefter – dvs. allerede mens politiet er på vej til politistationen med den berusede, og ifølge de nævnte bestemmelser uden unødigt ophold – tilkalde en læge med henblik på lægeundersøgelse af den frihedsberøvede.

Bestemmelserne om at tilkald skal ske "uden unødigt ophold" har til formål at afkorte tiden indtil lægetilsyn kan udføres, jf. pkt. 3, sidste afsnit, i Rigspolicefens følgebrev af 28. juni 2001 til den tidligere kundgørelse. Det fremgår dog at den ovennævnte regel ikke gælder hvis transporttiden er af "kortere varighed", jf. bekendtgørelsens § 5, stk. 1, sidste pkt., og kundgørelsens § 6, stk. 1, 3. pkt. Rigspolicechefen har i rundskrivelsen af 2. februar 2006, pkt. 4, fremhævet at denne undtagelse kun gælder når "transporttiden er meget kort".

Formålet med bestemmelserne om lægetilsyn er at det skal vurderes om det er forsvarligt at anbringe den detentionsanbragte i detentionen (eller lade vedkommende forblive dér), eller om den pågældende eventuelt skal behandles på sygehus, hos læge eller lignende, jf. bekendtgørelsens § 11, stk. 2, og kundgørelsens § 13, stk. 2. Dette forudsætter at tilkald af læge sker snarest muligt efter underretningen af vagthavende, jf. bekendtgørelsens § 5, stk. 1, 1. pkt. og kundgørelsens § 6, stk. 1, 2. pkt. (uden unødigt ophold) – med henblik på at lægeundersøgelse af den detentionsanbragte kan ske "hurtigst muligt" efter indbringelsen, jf. pkt. 4 i rundskrivelsen af 2. februar 2006.

Tidspunktet for underretningen af vagthavende (under transporten, jf. bekendtgørelsens § 5, stk. 1, og kundgørelsens § 6, stk. 1) er ikke angivet i nogen tilfælde, og der skal ifølge kundgørelsen heller ikke gøres notat herom.

Det er derfor ikke muligt at se hvor lang tid der gik fra underretningen af vagthavende til tilkaldet af læge.

Østjyllands Politis detentionsrapport indeholder ikke – som Rigspoliti chefens detentionsrapport – en rubrik til notat om tidspunktet for indbringelsen til politistationen, og jeg kan derfor ikke tage udgangspunkt i dette tidspunkt. Jeg har i stedet taget udgangspunkt i tidspunktet for fremstillingen – som jeg går ud fra er sket ”straks” efter indbringelsen, jf. bekendtgørelsens § 6, stk. 1, og kundgørelsens § 7, stk. 1, 1. pkt. og nedenfor under pkt. 3.6 og 3.6.1.

Som nævnt fremgår tidspunktet for lægetilkaldet ikke i 2 tilfælde. I alle de øvrige tilfælde er tilkald af læge sket enten samtidig med eller efter fremstillingen for vagthavende (jf. også nedenfor).

Tidspunktet for tilbageholdelsen (anholdelsen) fremgår af alle rapporter. Det fremgår heraf at der i 3 tilfælde gik mellem 4 og 9 minutter fra tilbageholdelsen til fremstillingen for vagthavende. I 2 tilfælde gik der 13 minutter fra tilbageholdelsen til fremstillingen for vagthavende og i 4 tilfælde mellem 20 og 27 minutter fra tilbageholdelsen til fremstillingen for vagthavende. I det sidste tilfælde er tidspunktet for anholdelsen uklart for mig, men så vidt ses gik der 42 minutter fra anholdelsen til fremstillingen.

Jeg går ud fra at det forhold at der først skete tilkald af læge samtidig med eller efter indbringelsen, i nogle af de 8 tilfælde kan have sammenhæng med den korte tid der gik fra anholdelsen til indbringelsen, jf. bestemmelsen om transporttid af ”kortere varighed” i bekendtgørelsens § 5, stk. 1, sidste pkt., og kundgørelsens § 6, stk. 1, 3. pkt.

Da der imidlertid i ingen af de 8 tilfælde er sket lægetilkald inden fremstillingen for vagthavende, henleder jeg politiets opmærksomhed på pkt. 4 i Rigspoliti chefens rundskrivelse af 2. februar 2006 hvor det er fremhævet at undtagelsen med hensyn til tilkald af læge før indbringelsen kun gælder når transporttiden er ”meget kort”, og til at der i hvert enkelt tilfælde bør foretages en konkret vurdering af varigheden af transporttiden.

Jeg har tidligere i forbindelse med inspektion af detentioner udtalt at lægetilkald der sker mere end 10-15 minutter efter indbringelsen til politistationen, ikke er snarest muligt.

Min udtalelse er udfærdiget på grundlag af den tidligere gældende kundgørelse, hvor der ikke var en bestemmelse som i bekendtgørelsens § 5, stk. 1, og den nugældende kundgørelses § 6, stk. 1, der, som allerede nævnt, har til hensigt at tidspunktet for lægetilkald – i de fleste tilfælde – bliver rykket frem.

Tidspunktet for tilkald af læge fremgår som nævnt i 8 tilfælde. I 2 af de 8 tilfælde blev der tilkaldt læge samtidig med fremstillingen, i 3 tilfælde mellem 1 og 6 minutter efter fremstillingen, og i de sidste 3 tilfælde mellem 12 og 15 minutter efter fremstillingen. Som nævnt lægger jeg til grund at fremstilling er sket umiddelbart efter indbringelsen.

Jeg har noteret mig at tilkaldet af læge i ingen af de 8 tilfælde er sket mere end 15 minutter efter fremstillingen for vagthavende.

3.4.2. Tidspunktet for lægetilsyn

Der er ikke fastsat tidsmæssige bestemmelser for hvornår der skal ske undersøgelse ved læge. Dog er det i kundgørelsens § 1, stk. 1, sidste pkt., præciseret at pågældende straks skal undersøges af en læge hvis der er mistanke om at pågældende er syg, eller har pådraget sig skader af ikke ringe omfang. Men som nævnt under pkt. 3.4.1 i denne rapport, har bekendtgørelsens § 5, stk. 1, og kundgørelsens § 6, stk. 1, 2. pkt., om tilkald af læge allerede under transporten til formål at afkorte tiden indtil lægetilsyn kan udføres, og som det også er nævnt fremgår det nu udtrykkeligt af rundskrivelsen af 2. februar 2006 at lægetilsyn skal ske "hurtigst muligt".

Formålet med bestemmelserne om lægetilsyn er som tidligere nævnt at vurdere om det er forsvarligt at anbringe den detentionsanbragte i detentionen (eller lade vedkommende forblive dér) eller om den pågældende eventuelt skal behandles på sygehus, hos læge eller lignende. Dette forudsætter, som det nu også er angivet i rundskrivelsen, at lægeundersøgelse af den detentionsanbragte sker hurtigst muligt efter indbringelsen.

Jeg har tidligere i forbindelse med inspektion af detentioner udtalt at lægetilsyn der sker mere end 1 time efter indbringelsen, efter min opfattelse ikke er snarest muligt. Min udtalelse er udfærdiget før indførelsen af bestemmelsen i bekendtgørelsens § 5,

stk. 1, der har til hensigt at fremrykke tidspunktet for lægetilkald (og dermed lægetilsyn).

Tidspunktet for lægetilsynet fremgår i alle 10 tilfælde af lægeerklæringerne der som nævnt er en integreret del af Østjyllands Politis rapport.

Lægetilsynet fandt i de 10 tilfælde sted mellem 10 og 49 minutter efter fremstillingen for vagthavende.

Da jeg som nævnt lægger til grund at fremstilling er sket umiddelbart efter indbringelsen, er lægetilsyn således i alle tilfælde foretaget mindre end 1 time efter indbringelsen til politistationen.

Jeg har noteret mig at lægetilsyn i alle 10 sager er sket mindre end 1 time efter indbringelsen.

Jeg har endvidere noteret mig at der i 1 af tilfældene var et fornyet lægetilsyn (ved en anden læge) i forbindelse med udtagelsen af den frihedsberøvede af detentionen; i lægeerklæringen havde den læge der udførte det første tilsyn, skrevet at den pågældende burde vurderes igen ved løsladelse da han muligvis var psykotisk.

3.5. Oplysninger fra kriminalregisteret

Efter kundgørelsens § 10 skal den vagthavende inden der foretages visitation og lægeundersøgelse, indhente oplysninger om den frihedsberøvede i kriminalregisteret, herunder med henblik på at afgøre om der ved endelig detentionsanbringelse skal iværksættes et skærpet tilsyn, jf. bekendtgørelsens § 15 og kundgørelsens § 24. Oplysningerne skal udskrives og opbevares sammen med detentionsrapporten i minimum 2 år, jf. kundgørelsens § 28.

På blanket P152 skal det afkrydses at der er vedlagt en udskrift fra kriminalregisteret, og det er ved en parentes i rubrikken præciseret at det er obligatorisk at vedlægge en sådan udskrift.

Østjyllands Politis detentionsrapport indeholder ikke en sådan rubrik, og i ingen af de 10 sager fremgår det i øvrigt om der er indhentet oplysninger fra kriminalregisteret. Jeg går dog ud fra at det er tilfældet.

Det er beklageligt at det ikke fremgår om der er indhentet oplysninger fra kriminalregisteret, og at der ikke er vedlagt en udskrift fra kriminalregisteret.

Jeg henviser til min henstilling ovenfor om anvendelse af Rigspolitechefens rapport, og går ud fra at udskrift fra kriminalregisteret fremover vil blive vedlagt rapporten. Jeg foretager mig på denne baggrund ikke mere vedrørende dette forhold.

3.6. Fremstilling og visitation mv.

Efter bekendtgørelsens § 6, stk. 1, og kundgørelsens § 7, stk. 1, 1. pkt., skal den frihedsberøvede ved ankomsten til politistationen straks fremstilles for den vagthavende. Den vagthavende indfører den pågældendes data og tidspunkterne for tilbageholdelsen og fremstillingen i detentionsrapporten samt i POLSAS, jf. § 7, stk. 2, 2. pkt., i kundgørelsen.

3.6.1. Fremstilling

Både Rigspolitechefens detentionsrapport og Østjyllands Politis detentionsrapport har en rubrik til angivelse af tidspunktet for fremstillingen for vagthavende. Der er endvidere rubrikker til angivelse af vagthavendes vurdering af frihedsberøvedes tilstand i relation til påvirkning af alkohol og af andre berusende og/eller bedøvende midler. I Rigspolitechefens rapport er der også rubrikker til angivelse af andet, herunder skader.

Der er som tidligere nævnt i alle 10 tilfælde gjort notat om tidspunktet for fremstillingen for vagthavende, og det fremgår ved initialer eller nummer hvem fremstillingen er sket for.

Til orientering kan jeg oplyse at Rigspolitechefen og Justitsministeriet i sagen om min inspektion af detentionen i Horsens har udtalt at den vagthavendes undersøgelse af personer der påtænkes detentionsanbragt, må ske i tidsmæssig tæt tilknytning til personens indbringelse til politistationen. Rigspolitechefen mener mere generelt at der som hovedregel ikke bør gå mere end 20 minutter fra indbringelsen af en person til vagthavendes visitation af den indbragte. Justitsministeriet tilsluttede sig denne opfattelse, men mener dog ikke at kunne udelukke at der i særlige tilfælde på grund af et stort arbejdspress på politistationen vil kunne gå mere end 20 minutter før fremstillingen kan ske. Jeg noterede mig det oplyste.

Som tidligere nævnt fremgår tidspunktet for indbringelsen til politistationen ikke af nogen af rapporterne, og det er derfor ikke muligt at efterprøve om fremstilling er sket

straks efter indbringelsen. Jeg lægger som tidligere nævnt til grund at fremstillingen for vagthavende er sket umiddelbart efter indbringelsen.

Jeg foretager mig på denne baggrund ikke mere vedrørende dette forhold ud over at henvise til min henstilling ovenfor om at anvende Rigspolitechefens detentionsrapport fremover.

Vagthavende har (som følge af manglende rubrikker i Østjyllands Politis detentionsrapport) ikke gjort notat om skader og spor i forbindelse med vagthavendes vurdering af den frihedsberøvedes tilstand. I lægeerklæringen skal lægen gøre notat om bl.a. eventuelle friske læsioner. De notater der er lavet i lægeerklæringerne, er alle notater om at der ikke var sådanne læsioner.

3.6.2. Visitation mv.

Efter bekendtgørelsens § 10, stk. 1, og kundgørelsens § 11, stk. 1, skal der inden den foreløbige anbringelse i detentionen og inden lægeundersøgelsen bliver foretaget, ske visitation af den frihedsberøvede.

Efter bekendtgørelsens § 10, stk. 2, og kundgørelsens § 11, stk. 2, skal den frihedsberøvede ved visitationen fratages penge og værdigenstande samt i øvrigt alle genstande som kan benyttes til at volde skade på den pågældende selv, på andre personer eller på ting. Alle lommer skal tømme, og vrangen skal vendes ud hvis det er muligt. Ved visitationen bør der så vidt muligt medvirke 2 polititjenestemænd til undersøgelse af den frihedsberøvede.

Hvis omstændighederne tilsiger en visitation der kan krænke blufærdigheden, må denne visitation kun foretages af personer af samme køn som den frihedsberøvede, jf. bekendtgørelsens § 10, stk. 3, og kundgørelsens § 11, stk. 3. Er det ikke muligt at gennemføre en sådan visitation inden endelig detentionsanbringelse, foretages foreløbigt en visitation efter stk. 2. Den frihedsberøvede skal herefter undergives et skærpet tilsyn, jf. bekendtgørelsens § 15 og kundgørelsens § 24, indtil visitation som beskrevet i bestemmelsernes stk. 3, 1. pkt., har fundet sted.

Efter bekendtgørelsens § 10, stk. 4, og kundgørelsens § 12, stk. 3, skal politiet sørge for at effekter der fratages den frihedsberøvede, holdes adskilt fra effekter der tilhører andre frihedsberøvede.

Penge og værdigenstande samt navnene på de polititjenestemænd der har foretaget visitationen, skal noteres i detentionsrapporten, jf. § 12, stk. 2, i kundgørelsen. Det er udtrykkeligt anført i bestemmelsen at det er tilstrækkeligt at anføre initialer eller tjenestenummer hvis dette ikke kan medføre tvivl om hvem der har foretaget visitationen. Det skal også angives i detentionsrapporten hvis den pågældende ikke fratages effekter, jf. kundgørelsens § 12, stk. 1, sidste pkt.

Det fremgår af rapporterne at der i alle tilfælde er foretaget visitation.

I Rigspolitechefens detentionsrapport er der en rubrik til angivelse af tidspunktet for visitationen. En sådan rubrik findes ikke i Østjyllands Politis detentionsrapport, og tidspunktet for visitationen er (derfor) heller ikke oplyst i nogen af detentionsrapporterne. Det er derfor heller ikke muligt at se om visitationen er foretaget forud for den foreløbige detentionsanbringelse (og lægeundersøgelsen), men det går jeg ud fra.

På denne baggrund, og idet jeg henviser til min henstilling ovenfor om at anvende Rigspolitechefens detentionsrapport fremover, foretager jeg mig ikke mere vedrørende dette forhold.

I 7 af de 10 detentionsrapporter er det med initialer eller tjenestenummer angivet hvem der foretog visitation af den frihedsberøvede.

For god ordens skyld kan jeg til orientering oplyse at Justitsministeriet i forbindelse med min inspektion af detentionen i Holbæk har udtalt at det efter Justitsministeriets opfattelse ikke er hensigtsmæssigt kun at notere et fornavn, men at både fornavn og efternavn eller de initialer der bruges som identifikation i forbindelse med politiets sagsstyringssystem, eller polititjenestemandens tjenestenummer, bør anføres.

Der har i 1 af de 7 tilfælde medvirket 2 polititjenestemænd ved visitationen, men kun en enkelt i de øvrige tilfælde.

Jeg foretager mig ikke noget i den anledning ud over at henvise til at der efter bestemmelsen i bekendtgørelsens § 10, stk. 2, "så vidt muligt" skal medvirke 2 polititjenestemænd ved visitationen.

I alle detentionsrapporterne er det afkrydset efter hvilken bestemmelse der er sket visitation, men der er henvist til (kundgørelsens) § 13 (stk. 3 og 4) der ikke længere indeholder reglerne om visitation. I Rigspolitechefens detentionsrapport er der henvist til

kundgørelsens § 11, stk. 2 og 3, der svarer til § 13, stk. 3 og 4, i den tidligere kundgørelse.

Da jeg har henstillet til Østjyllands Politi fremover at anvende Rigspolitechefens detentionsrapport, foretager jeg mig ikke noget vedrørende det forhold at der er henvist til de tidligere bestemmelser.

Visitation er i 5 tilfælde sket efter § 11, stk. 2, og i de andre 5 tilfælde efter begge bestemmelser.

Rigspolitechefens detentionsrapport indeholder både et felt til afkrydsning hvis der er frataget effekter, f.eks. penge, og et felt til afkrydsning hvis der ikke er frataget noget. Hvis der er frataget effekter, skal det angives hvilke effekter der er tale om.

I Østjyllands Politis rapport er der en rubrik til angivelse af effekter der er frataget, og et felt til angivelse af beløb ved fratagelse af penge. Det fremgår af rubrikken at notat kan fortsættes på bagsiden af detentionsrapporten.

I 1 tilfælde fremgår det ved et minus at der ikke blev frataget effekter (herunder penge). I alle de øvrige tilfælde er der notat om hvilke effekter som den frihedsberøvede blev frataget.

De fratagne effekter har – ud over penge – bl.a. været mobiltelefoner, pung, nøgler, ure, halskæder, bælt, jakker, ringe, piller og lightere.

I 1 af tilfældene havde den frihedsberøvede en hund hos sig ved frihedsberøvelsen. Den frihedsberøvede blev kørt på skadestuen efter lægeundersøgelsen, og det fremgår af en udskrift fra POLSAS med påtegning at hunden opholdt sig i detentionen indtil den pågældende blev udskrevet fra hospitalet.

I 8 af de 9 tilfælde hvor der blev frataget effekter, er det i detentionsrapporterne angivet hvem der har udleveret effekterne til den frihedsberøvede i forbindelse med løsladelsen. Dato og klokkeslæt for udleveringen er ligeledes anført i alle disse tilfælde.

I det sidste tilfælde er det i rubrikken noteret at den pågældende – der blev kørt på skadestuen – ikke var i stand til at skrive under.

Jeg går ud fra at de fratagne effekter enten fulgte med til skadestuen, eller at politiet afleverede dem til den pågældende samtidig med afleveringen af hans hund der var i politiets varetægt under den pågældendes ophold på sygehuset.

I det ene af de 8 tilfælde hvor det (kun) er noteret at der blev frataget 70 kr., er det under den pågældendes kvittering noteret at der manglede en habitjakke og 6,50 kr.

Jeg går ud fra jakken og pengene efterfølgende er udleveret til den pågældende.

Efter kundgørelsens § 26, stk. 4, skal en frihedsberøvet der er frataget effekter, anmodes om at kvittere i detentionsrapporten når effekterne leveres tilbage. Rigspolitichefens og Østjyllands Politis detentionsrapporter er ens på det punkt. Dog er der på Rigspolitichefens rapport et felt til bemærkninger hvis den pågældende ikke ønsker at kvittere. Jeg går ud fra at dette felt tager sigte på at årsagen til at den frihedsberøvede ikke vil kvittere, så vidt muligt anføres.

I 8 af de 9 tilfælde hvor den frihedsberøvede blev frataget effekter, har den pågældende kvitteret for udlevering af effekterne. I det 9. tilfælde er det som allerede nævnt noteret at den pågældende ikke var i stand til at kvittere.

3.6.3. Kontakt med pårørende mfl.

Efter § 7, stk. 1, i bekendtgørelsen, og § 9, stk. 1, i kundgørelsen, skal den frihedsberøvede inden anbringelsen i detentionen gøres bekendt med retten til at få kontakt med pårørende og/eller arbejdsgiver. Hvis den pågældende endvidere er frihedsberøvet i anledning af et strafbart forhold, anvendes reglerne i Justitsministeriets cirkulæreskrivelse nr. 12154 af 12. juni 2001 – der nu er afløst af cirkulæreskrivelse nr. 9155 af 18. marts 2010. Efter kundgørelsens § 9, stk. 2, skal det i detentionsrapporten noteres at den pågældende er vejledt i overensstemmelse med stk. 1.

Der er ifølge detentionsrapporterne i 6 tilfælde vejledt i overensstemmelse med kundgørelsens § 9, stk. 1. I 3 tilfælde er der sat en streg over rubrikkerne, og i det sidste tilfælde er rubrikkerne ikke udfyldt.

Jeg foretager mig ikke noget i anledning af denne enkeltstående fejl med hensyn til notat om vejledning. Jeg beder om at få oplyst om hvad stregerne i de 3 andre tilfælde, der drejer sig om anbringelser den 26. september 2009 (AP.nr. 4005), 28. september 2009 (Ap.nr. 4023) og 29. september 2009 (Ap.nr. 4044), dækker over.

3.7. Tilsyn

Efter § 13 i bekendtgørelsen og kundgørelsens § 22, stk. 1, har vagthavende ansvaret for at der føres et effektivt tilsyn med detentionsanbragte personer. Efter bekendtgørelsens § 14, stk. 1, og kundgørelsens § 23, stk. 1, skal tilsyn ske ved fremmøde i detentionen så hyppigt som den anbragtes tilstand gør det nødvendigt, og så vidt muligt mindst en gang hver halve time. Hvis den frihedsberøvede efter lægeundersøgelsen er tilset to gange ved fremmøde, og hvis den pågældende ikke skønnes at være i en tilstand der kræver at fremtidige tilsyn sker ved fremmøde i detentionen, kan de efterfølgende tilsyn efter bestemmelsens stk. 2, ske via lytte- og overvågningsudstyr der er godkendt af Rigspolitichefen til elektronisk overvågning. Selve anbringelsen udgør ikke et tilsyn i den forbindelse. Tilsvarende gælder lægeundersøgelsen (se bekendtgørelsens § 14, stk. 2, sidste pkt., og kundgørelsens § 23, stk. 2, sidste pkt.).

Jeg går ud fra at overvågningsudstyret er godkendt af Rigspolitichefen.

Tilsyn via lytte- og overvågningsudstyr skal ske så hyppigt som den frihedsberøvedes tilstand gør det nødvendigt, og så vidt muligt mindst en gang hver halve time, jf. bekendtgørelsens § 14, stk. 3, og kundgørelsens § 23, stk. 3. Opstår der under denne form for tilsyn tvivl om den frihedsberøvedes tilstand, skal der straks iværksættes tilsyn ved fremmøde. Hvis der opstår mistanke om at den pågældende er så syg at det taler imod fortsat detentionsanbringelse, skal der straks tilkaldes læge eller ambulance (bekendtgørelsens § 14, stk. 4, og kundgørelsens § 23, stk. 4).

Når tilsyn ved fremmøde eller ved elektronisk overvågning er udført, skal det noteres i detentionsrapporten med angivelse af klokkeslæt og navn på den polititjenestemand der har udført tilsynet, jf. kundgørelsens § 25. Det skal efter bestemmelsen også anføres om tilsynet er sket elektronisk eller ved personligt fremmøde ved angivelse af E eller F, jf. angivelsen i begge detentionsrapporter oven over tilsynsrubrikkerne.

I nærmere angivne tilfælde skal der ske et skærpet tilsyn med den frihedsberøvede. Det er f.eks. tilfældet i tiden indtil lægeundersøgelse har fundet sted, dvs. mens anbringelsen er foreløbig, jf. bekendtgørelsens § 9, stk. 3 og 4, og kundgørelsens § 10,

stk. 2 og 3. Ved et skærpet tilsyn forstås efter bekendtgørelsens § 15, stk. 2, og kundgørelsens § 24, stk. 2, et tilsyn hvor den detentionsanbragte tilses hyppigere end en gang hver halve time. Efter omstændighederne kan et skærpet tilsyn indebære konstant overvågning.

Et skærpet tilsyn kan kun ske ved fremmøde i detentionen, jf. bekendtgørelsens § 15, stk. 3, og kundgørelsens § 24, stk. 3. Er der iværksat et skærpet tilsyn, skal det noteres i detentionsrapporten med angivelse af klokkeslæt og navn på den polititjenestemand der har udført tilsynet, jf. kundgørelsens § 25. Et skærpet tilsyn skal angives ved et S, jf. angivelsen i begge detentionsrapporter oven over tilsynsruddrikkerne.

Rigspolitehiefen har i den tidligere nævnte rundskrivelse af 26. april 2006 (også) udtalt sig om fremgangsmåden ved tilsyn ved fremmøde.

Der er i alle 10 tilfælde som er omfattet af min undersøgelse, ført tilsyn med den detentionsanbragte både ved fremmøde i detentionen og elektronisk, men – som det vil fremgå af det følgende – er tilsynet ikke i alle tilfælde ført i overensstemmelse med reglerne i detentionsbekendtgørelsen/-kundgørelsen.

Ved undersøgelse af spørgsmålet om overholdelse af bestemmelserne om tilsyn med de detentionsanbragte er det hensigtsmæssigt at tage udgangspunkt i tidspunktet for henholdsvis den foreløbige og den endelige anbringelse i detentionen.

Som tidligere nævnt er anbringelse i detentionen foreløbig indtil den frihedsberøvede er undersøgt af en læge.

I alle 10 tilfælde blev der, som tidligere nævnt, foretaget en lægeundersøgelse af den frihedsberøvede, og den fandt i alle tilfælde sted efter indbringelsen til politistationen. I alle tilfælde er rubrikken til angivelse af tidspunktet for foreløbig anbringelse i detentionen udfyldt.

3.7.1. Tilsyn under foreløbig anbringelse i detentionen (skærpet tilsyn)

Mens anbringelsen er foreløbig, skal der som tidligere nævnt føres et skærpet tilsyn med den anbragte, jf. bekendtgørelsens § 9, stk. 4, og kundgørelsens § 10, stk. 3. Ved et skærpet tilsyn forstås som nævnt et tilsyn hvor den detentionsanbragte tilses hyppigere end en gang hver halve time. Disse tilsyn kan kun ske ved fremmøde i detentionen.

Lægeundersøgelsen fandt i 5 af de 10 tilfælde sted mellem 5 og 14 minutter efter den foreløbige anbringelse i detentionen.

Jeg foretager mig på den baggrund ikke mere vedrørende spørgsmålet om tilsyn under den foreløbige anbringelse i disse tilfælde.

I de øvrige tilfælde fandt lægeundersøgelsen sted henholdsvis 23, 27, 31, 40 og 46 minutter efter den foreløbige anbringelse i detentionen. I det næstsidste tilfælde er tidspunktet for lægeundersøgelsen dog i første tilsynsnotat angivet 10 minutter tidligere.

I ingen af de 5 tilfælde er der ifølge detentionsrapporten ført tilsyn med den (foreløbigt) detentionsanbragte før lægeundersøgelsen fandt sted.

Da der efter reglerne skal føres et skærpet tilsyn indtil den detentionsanbragte er blevet undersøgt af en læge, er det beklageligt.

3.7.2. Tilsyn under endelig anbringelse i detentionen

I 1 af de 10 tilfælde blev den frihedsberøvede efter aftale med lægen overflyttet til sygehuset. Lægeundersøgelsen fandt sted kl. 13.15, og den frihedsberøvede blev afhentet af en ambulance kl. 14.00. Den pågældende havde således et ophold af kortere varighed i detentionen efter lægeundersøgelsen.

I alle de 9 andre tilfælde skete der endelig anbringelse i detentionen.

I 3 af disse tilfælde er der ikke notat om tidspunktet for den endelige anbringelse i detentionen, men tidspunktet for lægeundersøgelsen fremgår som nævnt i alle tilfælde. I alle de øvrige tilfælde på nær et er tidspunktet for den endelige anbringelse og tidspunktet for lægeundersøgelsen det samme.

I det ene tilfælde er det noteret at der skete endelig anbringelse i detentionen kl. 20.40, men lægeundersøgelsen fandt først sted kl. 21.19. Det drejer sig om en anbringelse den 29. september 2009, AP.nr. 4044.

Da anbringelsen er foreløbig indtil der har fundet en lægeundersøgelse sted, går jeg ud fra at der er tale om en forkert angivelse af tidspunktet for den endelige anbringelse. I det følgende lægger jeg derfor til grund at den endelige anbringelse skete samtidig med lægeundersøgelsen.

3.7.2.1. Tidspunktet for det første tilsyn

Som nævnt ovenfor under pkt. 3.7, tæller tilsyn der er anført på tidspunktet for anbringelsen og på tidspunktet for lægetilsynet, ikke med som tilsyn, jf. bekendtgørelsens § 14, stk. 2, og kundgørelsens § 23, stk. 2.

I nogle af de 10 tilfælde omfatter tilsynsnotaterne lægetilsynet og anbringelsen som jeg derfor ser bort fra.

Det første tilsyn efter den endelige anbringelse i detentionen blev i 8 af de 10 tilfælde ført mellem 10 og 30 minutter efter den endelige anbringelse i detentionen. I de 2 andre tilfælde gik der henholdsvis 35 og 40 minutter.

3.7.2.2. Tidspunktet for det sidste tilsyn

Rigspolitechefens detentionsrapport indeholder en rubrik til notat om hvornår den detentionsanbragte er endeligt udtaget af detentionen. Denne rubrik der er kommet til i forbindelse med den seneste ændring af rapporten, findes ikke på Østjyllands Politis detentionsrapport.

Da jeg har henstillet til Østjyllands Politi fremover at anvende Rigspolitechefens detentionsrapport, foretager jeg mig ikke mere vedrørende dette forhold.

Det fremgår således ikke udtrykkeligt hvornår den frihedsberøvede blev udtaget af detentionen. I 1 tilfælde fremgår det dog at der på baggrund af lægeerklæringen var nyt lægetilsyn ved udtagelsen af detentionen, og i det tilfælde lægger jeg derfor til grund at der skete udtagelse af detentionen på det tidspunkt hvor dette lægetilsyn fandt sted.

Når tidspunktet for den endelige udtagelse af detentionen ikke er oplyst, må tidspunktet for sidste tilsyn vurderes i forhold til løsladestidspunktet som er oplyst i 7 tilfælde (og i 2 af disse tilfælde er tidspunktet for overførsel til skadestuen). I de sidste 3 tilfælde er der notat om tidspunktet for udlevering af effekter som jeg går ud fra skete i for-

bindelse med løsladelsen. (I alle de tilfælde hvor der er notat om tidspunktet både for løsladelsen og for udlevering af effekter, er disse tidspunkter de samme).

Ved vurderingen af tidspunktet for det sidste tilsyn må det tages i betragtning at der medgår tid til eventuelt toiletbesøg, udlevering af eventuelle inddragne effekter og penge mv. og til vejledning af den detentionsanbragte (og eventuel afhøring).

I 1 tilfælde er klokkeslættet for det sidste tilsyn utydeligt. Det fremgår at tilsyn skete kl. 8, men resten er utydeligt. Det drejer sig om en anbringelse den 27. september 2009, AP.nr. 4017. Da tilsyn med 2 andre detentionsanbragte samme dag skete kl. 8.00, går jeg ud fra at der også skal stå kl. 8.00 i dette tilfælde, og sidste tilsyn er i så fald foretaget 1 time og 9 minutter før løsladelsen.

Da der er tale om et enkeltstående tilfælde (bortset fra det tilfælde som jeg omtaler lige nedenfor) hvor der gik mere end 1 time fra sidste (noterede) tilsyn til løsladelsen, giver det mig ikke anledning til at foretage mig mere.

I det tilfælde som jeg henviser til i parentes, gik der 2 timer og 50 minutter mellem det sidst noterede tilsyn og løsladelsen. Det drejer sig om en detentionsanbringelse den 26. september 2009, AP.nr. 3999.

Det er beklageligt at der enten ikke er ført tilsyn eller ikke er gjort notat om tilsyn i den sidste tid af anbringelsen.

3.7.2.3. Intervallet mellem tilsyn

I 9 af de 10 tilfælde er tilsynene foretaget (mindst) hver halve time.

I det sidste tilfælde er der også notat om tilsyn (præcis) hver halve frem til kl. 6.00. Nedenunder tilsynet kl. 6.00 er der sat lodrette streger henover 3 felter i alle rubrikker, og det er herefter noteret at der var et tilsyn kl. 9.00. Det drejer sig om en anbringelse den 28. september 2009.

Jeg går ud fra at stregerne skal forstås sådan at der har været (3?) tilsyn mellem kl. 6.00 og kl. 9.00, men at de præcise tidspunkter ikke har kunnet angives.

Jeg beder om at få oplyst om det er korrekt forstået.

3.7.2.4. Noteringen af hvem der har foretaget tilsyn

Navnet på den polititjenestemand der har udført tilsynet, skal noteres i detentionsrapporten, jf. kundgørelsens § 25, stk. 3. Det fremgår af bestemmelsen at det dog er tilstrækkeligt at anføre initialer eller tjenestenummer hvis det ikke kan medføre tvivl om hvem der har foretaget tilsynet.

Ved alle tilsynene er der anført enten navn, tjenestenummer, initialer eller gentagelsestegn på de polititjenestemænd der udførte tilsynet. Ved 1 af anbringelserne er 2 af tilsynene foretaget af 2 polititjenestemænd der er angivet med navn, den ene (af de i alt 4 polititjenestemænd) dog kun med fornavn og første bogstav i efternavnet. Ved det andet tilsyn er "makker" streget over og erstattet med det fulde navn.

For god ordens skyld henleder jeg Østjyllands Politis opmærksomhed på at Justitsministeriet i forbindelse med min inspektion af detentionen i Holbæk i et brev af 27. november 2003 har anført at det ikke er hensigtsmæssigt kun at notere et fornavn på den polititjenestemand der foretager (f.eks.) tilsyn.

3.7.2.5. Karakteren af de udførte tilsyn

De 2 første tilsyn efter lægeundersøgelsen skal, som tidligere nævnt, ifølge bekendtgørelsens § 14, stk. 2, og kundgørelsens § 23, stk. 2, ske ved fremmøde i detentionen. Det gælder uanset om der under den foreløbige detentionsanbringelse har været 2 tilsyn ved fremmøde. Selve lægetilsynet kan ikke medregnes i de 2 tilsyn.

Det er i alle tilfælde noteret hvilken type tilsyn der var tale om (ved "f" eller "e"; i enkelte tilfælde ved gentagelsestegn).

I det tilfælde hvor den frihedsberøvede på baggrund af lægeundersøgelsen blev overført til skadestuen, var der ét tilsyn med den frihedsberøvede i perioden mellem lægeundersøgelsen der fandt sted kl. 13.15, og overførslen der skete kl. 14.00. Det fandt sted kl. 13.45 og var et elektronisk tilsyn.

I et andet tilfælde er det første tilsyn efter lægeundersøgelsen der fandt sted allerede 10 minutter efter denne undersøgelse, et elektronisk tilsyn, mens det næste tilsyn der fandt sted 20 minutter senere, var ved fremmøde. Det fremgår af bemærkningerne til sidstnævnte tilsyn at den pågældende var på toilettet. Næste tilsyn er noteret allerede 10 minutter senere, og det var et elektronisk tilsyn.

I alle de øvrige tilfælde var de 2 første tilsyn efter lægetilsynet elektroniske tilsyn.

Det er beklageligt at bestemmelserne i bekendtgørelsens § 14, stk. 2, og kundgørelsens § 23, stk. 2, ikke er overholdt i nogen af tilfældene.

For så vidt angår det tilfælde hvor den frihedsberøvede blev overført til skadestuen på baggrund af lægetilsynet, beder jeg om oplysning om eventuelle overvejelser om at føre et skærpet tilsyn med den pågældende indtil overførslen kunne effektueres, jf. detentionsbekendtgørelsens § 14, stk. 1, og 15, stk. 1, nr. 2. Det drejer sig om en anbringelse den 26. september 2009, AP.nr. 4005.

Med få undtagelser er der angivet bemærkninger i feltet hertil (i mange tilfælde ved gentagelsestegn). I mange tilfælde er det noteret at den pågældende sov, eller at der ikke var noget at bemærke (i.a.b). Ved en enkelt anbringelse er det to gange bemærket at den pågældende ikke var frisk nok til at blive udtaget af detentionen.

3.8. Løsladelsestidspunktet

Efter kundgørelsens § 26, stk. 5, skal tidspunktet for løsladelsen fremgå af detentionsrapporten og af POLSAS.

Løsladelsestidspunktet er som tidligere nævnt noteret i 7 af de 10 tilfælde. I 2 af de 7 tilfælde var der tale om overførsel til skadestuen, henholdsvis i forlængelse af lægetilsynet og fordi den pågældende fik vejtrækningsproblemer. Som også tidligere nævnt er der i alle de sidste 3 tilfælde notat om tidspunktet for udlevering af effekter, og jeg lægger til grund at der skete løsladelse på det tidspunkt.

Selv om der er notat om tidspunkt for udlevering af effekter, og dette tidspunkt er sammenfaldende med tidspunktet for løsladelse, skal tidspunktet for løsladelse også anføres i rapporten i rubrikken hertil.

3.9. Vejledning om klageadgang mv.

Efter § 17 i bekendtgørelsen og kundgørelsens § 26, stk. 2, skal den frihedsberøvede efter udtagelse af detentionen vejledes om adgangen til at klage til Justitsministeriet over detentionsanbringelsen, om muligheden for at få en skriftlig begrundelse for anbringelsen og om muligheden for alkoholafvænnings- og -behandling.

Vejledning kan ske ved at udlevere Rigspolitichefens pjece "Hvor går du hen, når du går ud?" eller en lokal pjece med samme oplysninger, jf. kundgørelsens § 26, stk. 2.

Særlige forhold kan dog gøre at vejledning i et konkret tilfælde helt eller delvist kan undlades. Jeg sigter her til tilfælde hvor den pågældende ved tidligere lejligheder har modtaget vejledning, og til tilfælde hvor den detentionsanbragte udviser direkte modvilje mod at blive vejledt – eventuelt ved ikke at ville tage imod en pjece om alkoholafvænning og -behandling.

I detentionsrapporten skal det anføres at den pågældende er vejledt i overensstemmelse med de nævnte bestemmelser ved udlevering af pjece, jf. kundgørelsens § 26, stk. 3. Både Rigspolitechefens detentionsrapport og Østjyllands Politis detentionsrapport indeholder i overensstemmelse hermed en rubrik til angivelse af hvem der har udleveret en pjece til den frihedsberøvede i forbindelse med løsladelsen.

Under inspektionen konstaterede jeg som nævnt at der lå et oplag af Rigspolitechefens pjece i visitationsskranken, og det blev oplyst at pjecen udleveres ved løsladelsen.

I ingen af de 10 detentionsrapporter er rubrikken om udlevering af pjecen imidlertid udfyldt.

Selv om der lå et oplag af den nævnte pjece i visitationsskranken, og det blev oplyst at pjecen udleveres ved løsladelsen, kan jeg som følge af det manglende notat i alle tilfælde ikke umiddelbart lægge til grund at alle de detentionsanbragte fik udleveret en sådan pjece ved løsladelsen, eller fik tilbud herom.

Det fremgår heller ikke om nogen af de detentionsanbragte var gengangere som der efter det oplyste under inspektionen er mange af i detentionen i Århus, og om det i så fald er årsag til at der ikke er udleveret en pjece, eller er givet tilbud herom.

Jeg kan på den anden side dog heller ikke lægge til grund at ingen af de detentionsanbragte fik udleveret pjecen, eller fik tilbud herom.

Jeg kan oplyse at jeg tidligere har udtalt at der i tilfælde hvor pjecen ikke udleveres, f.eks. fordi den pågældende ikke ønsker at modtage pjecen, eller fordi særlige forhold gør at vejledning i et konkret tilfælde helt eller delvist kan undlades, efter min opfattelse bør gøres notat i rapporten om årsagen hertil. Det har Justitsministeriet tilsluttet sig, senest i sagen om min inspektion af detentionen i Glostrup.

Det er på denne baggrund beklageligt at pjecen enten ikke er udleveret i nogen af de 10 tilfælde, eller at der ikke er gjort notat om udlevering af pjecen eller årsagen til at pjecen ikke er (tilbudt) udleveret.

For god ordens skyld gør jeg opmærksom på at der i tilfælde hvor pjecen ikke udleveres, fortsat skal vejledes (mundtligt) om klageadgang og om muligheden for at få en skriftlig begrundelse, jf. detentionsbekendtgørelsens § 17 og kundgørelsens § 26, stk. 2, og gøres notat herom, jf. detentionskundgørelsens § 26, stk. 3.

Da der i intet tilfælde er notat om vejledning efter disse bestemmelser, henstiller jeg til Østjyllands Politi at indskærpe pligten til vejledning, og til at gøre notat herom. Jeg beder om at få oplyst hvad der sker i anledning af min henstilling.

Opfølgning

Jeg beder om at Østjyllands Politis oplysninger mv. tilbagesendes gennem Rigspolitiet og Justitsministeriet hvis bemærkninger jeg også beder om.

Underretning

Denne rapport sendes til Østjyllands Politi, Rigspolitichefen, Justitsministeriet og Folketingets Retsudvalg.

Lenart Frandsen
Inspektionschef